

Stimate Domnule Președinte,

Stimați Colegi Congresiști,

În calitate de delegați din partea Baroului Dolj la Congresul Avocaților 2023, am fost mandatați de Adunarea Generală a Baroului Dolj din data de 25 martie 2023 să vă adresăm prezentul

MEMORIU,

dorind să vă supunem atenției câteva probleme punctuale, asupra cărora vă rugăm să vă aplecați pentru a le găsi rezolvări, în interesul general al profesiei de avocat.

Astfel, avocații din Baroul Dolj au apreciat că este necesară inițierea unor demersuri instituționale către autoritățile cu competență de legiferare, în temeiul art. 63, alin. (1) din Legea nr. 51/1995, în vederea adoptării următoarelor măsuri legislative:

1. Modificarea legislației procesuale și a celei privitoare la taxele judiciare de timbru, astfel încât justițiabilii să beneficieze de facilități la plata taxelor de timbru în cauzele în care sunt asistați/reprezențați de avocați, mergând până la restituirea unui procent important din aceste taxe, sau să beneficieze de facilități la plata cheltuielilor judiciare în situația:

- soluționării cauzelor civile prin consfințirea unei tranzacții redactate prin avocat;
- în cauzele penale în care inculpații care beneficiază de asistență juridică calificată solicită judecata în procedura simplificată a recunoașterii vinovăției sau încheie un acord de recunoaștere a vinovăției în condițiile legii;
- reformarea instituției apărării obligatorii prevăzute de art. 90 C.proc.pen., în sensul de a se extinde regula de la art. 90, alin. (1), lit. c), privitoare la apărarea obligatorie, pentru infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani și în faza de urmărire penală, fază esențială și de cele mai multe ori determinantă în procesul penal.

Totodată, față de diminuarea limitelor de pedeapsă pentru multe infracțiuni pentru care în vechiul Cod de procedură penală apărarea era obligatorie, apreciem imperativă diminuarea limitei de pedeapsă pentru care apărarea este obligatorie de la 5 la 4 ani, măsură benefică atât pentru caracterul echitabil al procesului penal, însă care, în mod evident, este de natură să aducă beneficii avocaților în procesul penal.

2. Este necesară regândirea ariei de competență a avocaților pentru recuperarea zonelor acaparate de alte profesii juridice, dar și identificarea unor metode de susținere a profesionistului avocat, cum ar fi, de exemplu:

- Obligatorivitatea asistării părților în procedura divorțului, indiferent de calea aleasă, atunci când din căsătorie au rezultat minori.
- Regândirea obligativității asistenței juridice în căile de atac de o manieră care să respecte rigorile de constituționalitate, dar și coroborarea acestei reglementări cu instituția ajutorului public judiciar sub forma aparatorului din oficiu.
- Solicitarea expresă adresată UNBR de a reglementa un sistem de sprijin al tinerilor avocați, spre exemplu prin scutirea acestora de taxa către barouri în primul an de stagiatură.
- Acoperirea unor cheltuieli legate de infrastructura necesară desfășurării activității.
- Reglementarea competenței avocatului în materii ca: mediere (modelul polonez, în care medierea este de competența avocaților) sau arbitraj.

3. Îmbunătățirea legislației privind profesia de avocat în materia protecției profesionistului avocat care acționează în acord cu legea.

Despre o lege nouă a profesiei de avocat, adaptată noilor realități în care avocații își desfășoară profesia, se discută de mult.

Spre deosebire de alte profesii, care și-au reglementat pârghiile de autoprotecție în fața potențialelor abuzuri ale instituțiilor de forță, profesia de avocat nu beneficiază la modul efectiv de astfel de pârghii.

Dacă magistrații nu pot fi supuși unor măsuri intruzive fără aprobarea secției corespunzătoare a CSM, parlamentarii au o reglementare similară, avocații sunt total neprotejați în situația unor potențiale abuzuri ale organelor judiciare.

Este absolut necesară reformarea competențelor decanilor barourilor și a consiliilor barourilor atunci când avocații și sediile lor profesionale sunt supuși perchezițiilor sau se pune problema luării unor măsuri preventive.

Situația actuală în care măsuri preventive luate abuziv sau anchete penale desfășurate împotriva avocaților nu atrag nicio sancțiune în caz de achitare definitivă pentru magistrații care au acționat în acest fel este absolut inacceptabilă.

Inclusiv colegi din Baroul Dolj au avut de suferit ca urmare a unei atitudini nepotrivite, vindicative din partea procurorilor, iar la finalul procesului penal, în caz de clasare sau achitare, nu există nicio consecință pentru magistrații care au acționat în acest fel.

Pe de altă parte, este necesară consacrarea legislativă a dreptului profesionistului avocat de a-și folosi infrastructura de lucru în sediile organelor judiciare (incluzând aici și dispozitivele specifice: tablete, laptopuri, telefoane).

Impunitatea nejustificată în cazul unor autorități care au manifestat o conduită abuzivă față de profesionistul avocat a vulnerabilizat enorm profesia noastră, inducând un sentiment de teamă, de nesiguranță profesională în rândul avocaților, cu efecte evidente asupra modului în care aceștia își exercită profesia.

4. Este imperativă adaptarea legislației care reglementează drepturile de pensie și alte drepturi de asigurări sociale la noile realități ale profesiei.

În acest sens, susținem inițierea de demersuri către organele de conducere ale profesiei, în vederea unor modificări legislative pentru adaptarea legislației bolilor profesionale, în acord cu noile realități profesionale: epuizarea profesională, generată de specificul profesiei de avocați care presupune lipsa unui program fix, multitudinea instanțelor și a altor organe judiciare în fața cărora profesionistul trebuie să-și desfășoare activitatea într-o zi de muncă; creșterea exponențială a nivelului de stres profesional la care avocații sunt supuși, atât din pricina degradării societății în general și implicit a creșterii graduale a atitudinilor ireverențioase sau agresive ale clienților, coroborat cu presiunea exercitată de un sistem judiciar subdimensionat, cu personal insuficient și implicit ostil participanților la actul de justiție; lipsa oricărei reglementări legate de dreptul la concediu de odihnă al avocatului, în prezent fiind probabil singura categorie profesională lipsită de un astfel de drept și implicit neprotejată de lege, atât din perspectiva drepturilor patrimoniale, cât și din perspectiva obligațiilor profesionale pe durata vacanțelor judecătorești.

5. Adoptarea unei rezoluții pentru contestarea modului în care s-a încercat adoptarea modificărilor art. 345 C.proc.pen.

Apreciem că este inacceptabil și extrem de periculos pentru independența profesiei modul în care legiuitorul a intenționat să modifice textul de lege indicat, fiind prima dată în istoria avocaturii când legiuitorul vizează adoptarea unei norme prin care judecătorul să poată desemna un avocat în afara alegerii justițiabilului pe considerente care țin de deținerea unui certificat ORNISS. Deși intervenția instanței de control constituțional a stopat, deocamdată, o astfel de reglementare, precedentul a fost creat, iar lipsa de reacție a organelor de conducere a profesiei ar echivala cu o încurajare a legiuitorului să adopte soluții similare de natură să dilueze în mod grav independența profesiei, precum și principiile fundamentale ale acestei profesii liberale și concurențiale: egalitatea de șanse între avocați și nediscriminarea de către organele judiciare.

6. Adunarea Generală a Baroului Dolj solicit în mod expres Congresului să adopte măsuri instituționale pentru îmbunătățirea relației cu sistemul judiciar.

Pe deplin conștienți că diplomația și evitarea sau atenuarea tensiunilor cu conducerea instanțelor vor fi soluția pentru eliminarea comunicării defectuoase între organele judiciare și barou, atitudinea generală a organelor judiciare față de avocați pune la îndoială discursul public al reprezentanților acestuia, legat de considerarea avocatului drept partener indispensabil al justiției.

Sunt necesare măsuri urgente pentru rezolvarea problemelor legate de personalul insuficient din instanțe, gradul excesiv de încărcare a ședințelor de judecată, termenele extrem de lungi care diluează atât dezideratul de celeritate, cât și dreptul la un proces echitabil, starea precară a unor sedii de instanță. Observăm că din ce în ce mai multe instanțe renunță la programarea dosarelor pe intervale orare și nu prioritizează apelarea cauzelor în care sunt avocați, invocând reguli inacceptabile din ROI al instanțelor .

Aceste probleme care în aparență nu sunt ale avocaturii se răsfrâng asupra avocaților, prin degradarea atmosferei de lucru din instanțe, reflectate adesea în conduite ostile, lipsite de respect instituțional față de avocați.

Este necesară creșterea presiunii instituționale pentru eliminarea unor disfuncționalități care există în toată țara: calitate redusă a actului de justiție, reflectată de hotărâri cu carențe de motivare, cu depășirea termenelor legale, utilizarea excesivă a preschimbării termenelor de judecată, etc. Toate acestea afectează dramatic relația avocat-client.

Totodată, avocații din Baroul Dolj solicită expres Congresului adoptarea de măsuri pentru stoparea practicii neunitare și de multe ori abuzive a instanțelor, de cenzurare a cheltuielilor de judecată sau de acordare a unor onorarii parțiale absolut umilitoare pentru prestațiile avocaților din oficiu, fiind necesare criteriile consacrate legislativ în aceste materii, astfel încât o astfel de măsură să nu ramână la aprecierea arbitrară a organelor judiciare.

7. Măsuri cu privire la îmbunătățirea protocolului privind onorariile convenite avocaților din oficiu.

Mandatul dat de Adunarea Generală a Avocaților din Baroul Dolj în această materie este legat de îmbunătățirea unor dispoziții din protocolul aflat în vigoare, care au fost aplicate defectuos în practică, fiind afectate drepturile avocaților – spre exemplu, nu se acordă onorariile convenite pentru faza camerei preliminare prin încheierea de cameră preliminară, ci se menține practica acordării prin hotărârea prin care se soluționează fondul cauzei.

În ceea ce privește practica instanțelor din raza Curții de Apel Craiova, deși art.5, alin. (1) și (2) din Protocol conține dispoziția expresă de acordare a onorariului pe fiecare fază, fiind menționată expres încheierea de camera preliminară, în practică acest onorariu nu se acordă separat prin încheierea de cameră preliminară, din cauza modului de redactare a articolului 5, alin. (2) care arată că “onorariul de acordă o singura dată...”, lit b) ”prin hotărâre, în cursul fazei de cameră preliminară sau a celei de judecată, separat pentru fiecare grad de jurisdicție.”

Această modalitate de redactare este interpretată în sensul că faza judecătii reprezintă un singur grad de jurisdicție, care cuprinde faza de cameră preliminară și faza judecătii în fond și astfel judecătorul nu poate acorda onorariul decât o singură dată, fără să poată acorda onorariu separat pe fiecare fază a procesului penal la judecata în primă instanță.

În altă ordine de idei, dispoziția din art.6, teza ultimă, cu privire la limita de 25% până la care procurorul sau judecătorul pot diminua, după caz, valoarea onorariului, trebuie reformată, deoarece în practică se abuzează de această dispoziție și de foarte multe ori avocații primesc sume derizorii. Propunem negocierea unui prag de 50% din valoarea integrală a onorariului.

Totodată, se impune modificarea art. 10, alin. (2) din Protocol, în sensul că, în raport de munca depusă de avocat, onorariul să poată fi majorat până la triplul onorariului stabilit pentru respectiva prestație avocațială

Mai mult, se impune identificarea altor mecanisme de actualizare automată a valorii onorariilor din protocol, propunerea Baroului Dolj fiind aceea ca nivelul onorariilor care se cuvin avocaților pentru acordarea asistenței juridice a suspectului/inculpatului sau a condamnatului când aceasta este obligatorie, să fie stabilit în raport de salariul de bază minim brut pe țară, care se actualizează anual.

Cu titlu de exemplu, la nivelul anului 2022 a fost adoptată H.G.nr. 1447/2022, prin care nivelul salariului minim brut pe țară a fost stabilit la 3000 lei. Onorariile convenite ar putea fi stabilite prin raportare la acest nivel, astfel: 1/2 din valoarea salariului minim brut pe țară în faza de urmărire penală (adică 1500 lei) pentru faza de urmărire penală și faza camerei preliminare și 2/3 din acest salariu pentru faza judecătii (adică 2000 lei/inculpat). În aceste mod, onorariile se vor majora automat, prin majorarea anuală a nivelului salariului de bază minim brut pe țară pe care Guvernul este obligat prin lege să o reglementeze.

Vă rugăm să primiți expresia celei mai alese considerații,

Av. Ghiță Daniel

Av. Marinescu Radu

Av. Mihăloiu Bogdan-Valentin

Av. Săuleanu Lucian-Bernd

